

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра глобальної економіки

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

для виконання індивідуальних завдань

Студент (ка) _____ курсу _____ групи _____ форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

20___ / 20___ навчальний рік

УДК 338(075.8)
ББК 65.9я73
В 25

*Рекомендовано до видання вченою радою економічного факультету
(протокол № 2 від 22.10.2020 р.)*

Рецензенти:

Дерій Ж. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Чернігівського національного технологічного університету;

Михальчишина Л. Г., к.е.н, доцент кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Вдовенко Н. М., Коробова Н. М., Павленко М. М. Національна економіка: Навч. посіб. Робочий зошит для виконання індивідуальних завдань студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка». К.: НУБіП України, 2020. 27 с.

У виданні подано складові національної економіки, її структуру і механізми функціонування. Розглянуто теорії та базисні інститути національної економіки, теорію суспільного добробуту, висвітлено характерні блоки економічного потенціалу, інтегральні показники оцінки макроекономічних результатів функціонування національної економіки. Розкрито складові інфраструктури національного ринку, елементи економічної політики та механізми її реалізації. Значну увагу приділено прогнозуванню та макроекономічному плануванню розвитку національної економіки, впливу на нього процесів глобалізації, забезпеченню конкурентоспроможності та економічної безпеки національної економіки.

Укладачі: ВДОВЕНКО Наталія Михайлівна
КОРОБОВА Наталія Миколаївна
ПАВЛЕНКО Марина Миколаївна

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Завдання 1. Національні економіки двох країн – А та Б – описує така виробнича функція: Рівень заощаджень у країні А становить 22 %, темп зростання робочої сили – 2 %, а у Б, відповідно, 12 % і 3 %. В обох країнах норма амортизації дорівнює 6 %, а темпи науково-технічного прогресу – 3 %. Визначити капіталоозброєність в обох країнах.

Хід виконання:

Модель Солоу:

$$s \cdot y = (d + n + g) \cdot k$$

s – норма заощаджень

y – обсяг виробництва

d – норма амортизації

n – темпи зростання робочої сили

g – темпи розвитку НТП

k – капіталоозброєність

$$y = \sqrt{k} \rightarrow s \cdot y = (d + n + g) \cdot y^2$$

Вихідні дані:

Країна А	Країна Б
$s=0,22$	$s=0,12$
$n=0,02$	$n=0,03$
$d=0,06$	$d=0,06$
$g=0,03$	$g=0,03$

Методика розв'язання

Модель Солоу враховує вплив трьох факторів:

- капіталоозброєності ($k=K/L$)
- зростання населення (ΔL)
- технологічного прогресу (Т.П.)

За моделлю Солоу існує стійкий рівень капіталоозброєності (k^*), який визначає економічну динаміку $s/\sigma = k^*/f(k^*)$

S – норма заощаджень, σ – норма амортизації, k^* – стійкий рівень капіталоозброєності, $f(k^*)$ – продуктивність праці за стійкого рівня капіталоозброєності.

Джерелами економічного зростання за Солоу є

1. *Зростання капіталоозброєності (k)*, яке залежить від зростання норми заощаджень (s). Але зростання норми заощаджень не може бути постійним, оскільки заощадження (S) обмежують споживання (C). Солоу сформулював «золоте правило» (при визначенні норми заощаджень критерієм повинна бути максимізація добробуту суспільства, тобто якнайбільше споживання), яке виконується за умови, що граничний продукт капіталу (МРК) дорівнює його вибуттю (амортизації – σ): $MPK = \sigma$.

2. *Зростання населення* (tL – темп зростання населення) впливає на економічне зростання через динаміку капіталоозброєності:

$$\Delta K = I/L - (\sigma + tL) * k$$

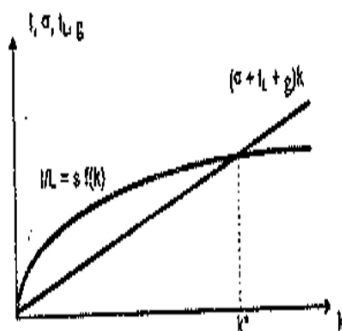
де I/L – інвестиції до одного працюючого;

σ – норма амортизації;

tL – темп зростання населення;

k – капіталоозброєність.

3. *Технологічний прогрес* є джерелом постійного зростання як продуктивності праці (y), так і загального продукту (Y). Якщо ефективність виробництва (E) під впливом технологічного прогресу змінюється з темпом (g), то продуктивність праці змінюється з тим же темпом, а загальний обсяг

виробництва зростає з темпом $tL + g$:

$$Y = (tL + g) y_0 L$$

y_0 – базова продуктивність праці.

Модель економічного зростання Солоу зображена на графіку.

Завдання 2. Обсяг виробництва продукції на одного працівника становить п'ять одиниць. Сумарний обсяг капіталу дорівнює 400 одиницям. Яка чисельність робочої сили?

Хід виконання:

$$y = \sqrt[5]{k}$$

y – обсяг виробництва на одного працівника

k – капіталоозброєність

Капіталоозброєність = Обсяг капіталу / Чисельність робочої сили

Чисельність робочої сили = Обсяг капіталу / Капіталоозброєність

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Завдання 1. Визначити чисельність та темп приросту економічно активного населення країни у звітному році.

Вихідні дані:

1. Чисельність зайнятого населення у працездатному віці в базовому році становила 18540 тис. чол., що складає 90 % від загальної чисельності зайнятих та 80 % від загальної чисельності економічно активного населення.

2. Темп приросту зайнятих працездатного віку у звітному році склав 1 % а осіб старше працездатного віку: - 4 %.

3. Чисельність безробітних у звітному році скоротилась на 28 %.

Розв'язок:

1. Чисельність економічно активного населення у базовому році

2. Загальна чисельність зайнятих в базовому році

3. Кількість зайнятих у працездатному віці у звітному році

4. Зайняті особи старше працездатного віку в базовому році

5. Зайняті особи старше працездатного віку в звітному році

6. Кількість безробітних в базовому році

7. Кількість безробітних в звітному році

8. Чисельність економічно активного населення в звітному році =

Кількість зайнятих у працездатному віці у звітному році + Зайняті особи старше працездатного віку в базовому році + Кількість безробітних в звітному році

9. Темп приросту економічно активного населення =

$(\text{Чисельність з.р} - \text{чисельність б.р.}) / \text{Чисельність б.р.} * 100\%$

Завдання 2. Визначити рівень та індекси електромісткості кожної галузі та національної економіки загалом.

Вихідні дані:

Галузі	Обсяг виробництва продукції, млн. грн.		Споживання електроенергії, млрд. кВт / год.	
	Базовий рік	Звітний рік	Базовий рік	Звітний рік
Промисловість	655000	660000	68	70
Сільське господарство	82000	78000	15	16
Будівництво	410000	415000	22	22

Рівень електромісткості = Обсяг виробництва продукції / Споживання електроенергії

Індекс електромісткості = електромісткість звітний рік / електромісткість базовий рік

Розв'язок:

Рівень електромісткості		Індекс електромісткості
Базовий рік	Звітний рік	
Промисловість		Промисловість
Сільське господарство		Сільське господарство
Будівництво		Будівництво
Національної економіки		Національної економіки

Індекс електромісткості національної економіки = Рівень електромісткості національної економіки (звітний рік) / Рівень електромісткості національної економіки (базовий рік)

Завдання 3. Обчислити структурний ефект в регіонах «А» і «Б».

Вид економічної діяльності	Виробництво товарів і послуг, млн. грн.			
	Регіон "А"		Регіон "Б"	
	2019 р.	2020 р.	2019 р.	2020 р.
1	3280	3830	2710	2450
2	2350	2520	3630	3270
3	1470	1620	3280	3810

Розв'язок:

Вид економічної діяльності	Виробництво товарів і послуг, млн. грн.							
	Регіон "А"				Регіон "Б"			
	2016 р.	%	2017 р.	%	2016 р.	%	2017 р.	%
1	3280		3830		2710		2450	
2	2350		2520		3630		3270	
3	1470		1620		3280		3810	
Разом		100		100		100		100

Індекс структурних змін		Структурний ефект	
Регіон "А"	Регіон "Б"	Регіон "А"	Регіон "Б"
		Відсоткова зміна А	Відсоткова зміна Б

Індекс структурних змін = Сума змін по модулю/кількість елементів

Структурний ефект = Відсоткова зміна результативного показника /

Індекс структурних змін (ІСЗ)

Завдання 4. На основі показників валової доданої вартості розрахувати індекс зміни секторної структури національної економіки, якщо індекс цін складає 1,2.

(млрд. грн.)

Сектори національної економіки	2017		2018	
	Випуск (в основних цінах)	Проміжне споживання	Випуск (в основних цінах)	Проміжне споживання
Нефінансові корпорації	347870	226470	383620	241830
Фінансові корпорації	6760	2930	7840	3360
Сектор загального державного управління	34360	12600	41260	14850
Домашні господарства	57050	26150	61220	28620
Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства	5320	2130	5740	2280

Розв'язок:

Додана вартість:		
Нефінансові корпорації		
Фінансові корпорації		
Сектор загального державного управління		
Домашні господарства		
Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства		
Індекс зміни:		
Нефінансові корпорації		
Фінансові корпорації		
Сектор загального державного управління		
Домашні господарства		
Некомерційні організації, що обслуговують домашні господарства		
Індекс зміни секторної структури		

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Завдання 1. Визначити обсяг та структуру національного багатства країни у звітному році та дати оцінку структурних зрушень за період, що розглядається.

Вихідні дані:

1. Обсяг національного багатства країни у базовому році склав 1500 у.г.о.
2. Структура національного багатства країни у базовому році (%):

Всього	в тому числі:		
	Створені нефінансові активи	Нестворені нефінансові активи	Фінансові активи
100,0	60,0	25,0	15,0

3. Темп приросту фінансових активів в звітному році – 20%.

4. Питома вага основних виробничих фондів та державних матеріальних резервів у складі створених нефінансових активів в базовому році складала відповідно 30 та 5%.

5. Темп росту основних виробничих фондів у звітному році склав 20%.

6. Приріст державних матеріальних резервів у звітному році склав 4 у.г.о.

7. Приріст та вибуття нестворених нефінансових активів у звітному році відповідно склали 50 та 25 (у.г.о.).

Розв'язок:

1. Створені нефінансові активи б.р. =

2. Нестворені нефінансові активи б.р. =

3. Нестворені нефінансові активи з.р. =

4. Фінансові активи б.р. =

5. Фінансові активи з.р. =

6. Основні виробничі фонди б.р. =

7. Основні виробничі фонди з.р. =

8. Державні матеріальні резерви б.р. =

9. Державні матеріальні резерви з.р. =

10. Створені нефінансові активи з.р. =

11. Обсяг національного багатства з.р. =

12. Створені нефінансові активи з.р. =

13. Нестворені нефінансові активи з.р. =

14.Фінансові активи з.р =

Завдання 2. Розрахувати частку окремих статей видатків у загальному обсязі видатків зведеного бюджету України за базовий та звітний роки, здійснити аналіз результатів та зробити висновки.

	Базовий рік		Звітний рік	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Видатки, усього				
у тому числі:				
Державне управління	3 385		5 470	
Фундаментальні дослідження	680		640	
Громадський порядок, безпека та судова влада	3 015		6 835	
Соціально-культурні заходи:				
з них :				
Освіта	7 085		15 760	
Охорона здоров'я	4 890		10 300	
Соціальний захист і соціальне забезпечення	5 985		16 000	
Культура і мистецтво	635		1 220	
Засоби масової інформації	215		370	
Фізична культура і спорт	255		660	
Промисловість, енергетика та будівництво	3 410		4 405	
Сільське господарство, лісове господарство, рибальство та мисливство	885		2 370	
Транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатика	1 890		5 965	
Житлово-комунальне господарство	1 085		2 125	
Національна оборона	2 295		5 290	

Розв'язок:

$\text{Всього видатків} = \sum \text{всіх видатків}$

$\text{Частка} = \text{Обсяг статті} / \text{загальний обсяг} * 100\%$

Завдання 3. Розрахувати частку окремих статей доходів у загальному обсязі доходів зведеного бюджету України за базовий та звітний роки, здійснити аналіз результатів та зробити висновки.

	Базовий рік		Звітний рік	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Доходи, всього				

Податкові надходження				
Податок на прибуток підприємств	13240		13 835	
Прибутковий податок з громадян	13520		11 670	
Податки на власність	600		635	
Платежі за використання природних ресурсів	2780		3 125	
Податок на додану вартість	12600		14 830	
Акцизний збір з вітчизняних товарів	4660		5 530	
Акцизний збір з імпортованих товарів	590		660	
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	3795		4 535	
Інші податки, в тому числі місцеві податки та збори	1825		1 760	
Неподаткові надходження				
Доходи від власності та підприємницької діяльності	5160		5 880	
Державне мито	265		295	
Надходження від штрафів та фінансові санкції	305		360	
Інші неподаткові надходження	3735		3 880	
Доходи від операцій з капіталом	1790		2 175	
Офіційні трансферти від урядів зарубіжних країн	210		300	
Цільові фонди	735		775	

Змінено суму неподаткових надходжень через їх нерівність із сумою складових частин цих надходжень

Розв'язок

Всього доходів = $\sum$ всіх доходів

Частка = *Обсяг статті/загальний обсяг* * 100%

Завдання 4. Використовуючи дані таблиць, поданих в завданнях 2 та 3, розрахувати: рівень дефіциту (профіциту) бюджету у % до ВВП за базовий та звітний роки, врахувавши фактичні показники ВВП: за базовий рік – 250000 млн. грн., за звітний рік – 350000 млн. грн. Здійснити аналіз результатів та зробити висновки.

Розв'язок:

Базовий рік:

Видатки : _____ (млн. грн.)

Доходи : _____ (млн. грн.)

Доходи – Видатки = _____ (млн. грн.) профіцит

% до ВВП = _____

Звітний рік:

Видатки: _____ (млн. грн.)

Доходи : _____ (млн. грн.).

Доходи – Видатки = _____ (млн. грн.) дефіцит

% до ВВП = _____

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Завдання 1. Розрахувати:

- а) прожитковий мінімум для працездатної особи на місяць, рік;
- б) вартість набору продуктів харчування для працездатної особи на місяць, рік.

Вихідні дані:

1. Мінімальний рівень і структура споживання продуктів харчування працездатною особою представлені в таблиці.

Продукти харчування	Ціна одиниці товару, грн.	Працездатні особи мінім. рівень споживання у нат. виразі за рік, кг	Вартість продуктів в харчування, грн.	
			за рік	за місяць
Хліб і хлібопродукти	1,55	123,4		
Картопля	1,46	95		
Овочі	1,63	110		
Фрукти і ягоди	3,50	64		
Цукор	2,60	24		
Кондитерські вироби	6,20	13		
Масло вершкове	12,2	5		
Олія	6,16	7,1		
Яйця, шт.	0,32	220		
Молоко і молокопродукти	2,03	143,5		
М'ясо і м'ясопродукти	8,21	53		
Риба і рибопродукти	7,12	13		
Всього	×	×		

2. Питома вага вартості набору непродовольчих товарів складає 55 % вартості продуктів харчування на місяць.

3. Питома вага витрат на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги становить 40 % вартості набору непродовольчих товарів на місяць.

4. Витрати на загальнообов'язкове державне страхування – 20 % вартості усіх продовольчих і непродовольчих товарів і послуг.

Розв'язок:

*Вартість на рік = ціна од. * мінімальний рівень споживання*

Вартість на місяць = вартість на рік / 12

Вартість продовольчих товарів на місяць =

Вартість продовольчих товарів на рік =

Вартість непродовольчих товарів на місяць =

Вартість непродовольчих товарів на рік =

Вартість послуг на місяць =

Вартість послуг на рік =

Витрати на страхування на місяць =

Витрати на страхування на рік =

Прожитковий мінімум = $\sum$ всіх витрат

Прожитковий мінімум на місяць =

Прожитковий мінімум на рік =

Висновок:

Завдання 2. Розрахувати структуру експорту та охарактеризувати роль країни у міжнародній галузевій спеціалізації.

<i>Показники</i>	<i>Вартість, тис. дол. США</i>	<i>Питома вага %</i>
Всього:		
1. Живі тварини, продукти тваринного походження	732225	
2. Продукти рослинного походження	1695850	
3. Готові харчові продукти	1291670	
4. Мінеральні продукти	4707985	
5. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	2990245	
6. Текстиль та вироби з текстилю	914035	
7. Недорогоцінні метали та вироби з них	40472050	
8. Інші	158935	

Розв'язок:

*Питома вага % = Обсяг частини/загальний обсяг*100%*

Висновки:

Завдання 3. Розрахувати структуру імпорту та проаналізувати залежність національної економіки від решти світу.

Показники	Вартість, тис. дол. США	Питома вага %
Всього:		
1. Живі тварини, продукти тваринного походження	499640	
2. Продукти рослинного походження	525490	
3. Готові харчові продукти	1454895	
4. Мінеральні продукти	21567830	
5. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	3097915	
6. Полімерні матеріали, пластмаси та каучук	1938135	
7. Недорогоцінні метали та вироби з них	2468820	
8. Інші	96555	

Розв'язок:

$$\text{Питома вага } \% = \text{Обсяг частини/загальний обсяг} * 100\%$$

Висновки:

[illegible]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Завдання 1. Визначити структуру активів національного багатства, виділивши:

1. Фінансові активи;
2. Нефінансові активи:
 - а) створені та нестворені;
 - б) матеріальні та нематеріальні.

Вихідні дані:

№	Види активів	млн грн
1	Основні виробничі засоби	420
2	Запаси матеріальних оборотних засобів	130
3	Державні резерви предметів споживання	40
4	Державні резерви засобів виробництва	70
5	Запаси готової продукції на складах підприємств	150
6	Витрати на розробку родовищ корисних копалин	35
7	Вартість засобів програмного забезпечення	20
8	Твори мистецтва	860
9	Земля (вартісна оцінка)	1440
10	Корисні копалини (вартісна оцінка)	1960
11	Грошові кошти	840
12	Монетарне золото	2250
13	Акції	380
14	Депозити	510
15	Цінності	480
16	Худоба на вирощуванні	80
17	Авторські права, торгові знаки	105
18	Прямі іноземні інвестиції	230

Розв'язок:

Загальний обсяг активів національного багатства = $\sum$ всіх активів = _____ млн грн.

Згідно з класифікацією структури національного багатства, до фінансових активів належать: грошові кошти, монетарне золото, акції, прямі іноземні інвестиції, депозити. Отже сума всіх **фінансових активів** обчислюється як:

Фінансові активи = _____ (від всіх активів)

Нефінансові активи = _____.

Нефінансові активи = _____ (від всіх активів)

Створені нефінансові активи = Основні виробничі запаси + Запаси матеріальних оборотних засобів + Державні резерви предметів споживання + Державні резерви засобів виробництва + Запаси готової продукції на складах підприємств + Твори мистецтва + Цінності + Худоба на вирощуванні

Створені нефінансові активи = _____ від усіх активів)

Створені нематеріальні нефінансові активи = Витрати на розробку родовищ корисних копалин + Вартість засобів програмного забезпечення

Створені нематеріальні нефінансові активи = _____ від усіх активів)

Нестворені нефінансові активи = Земля (вартісна оцінка) + Корисні копалини (вартісна оцінка)

Нестворені нефінансові активи = _____ від усіх активів)

Нестворені нефінансові нематеріальні активи = Авторські права, торгові знаки

Нестворені нефінансові нематеріальні активи = _____

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

Завдання 1. Використовуючи наведені у таблиці дані по розвинутій країні А та слаборозвинутій Б, обчислити: індекс розвитку людського потенціалу та індекс зuboжіння.

Показник	Країна А	Країна Б
Очікувана тривалість життя, років	75	70
Рівень освіченості дорослого населення, %	99,0	82,6
Сукупна частка осіб, що навчаються, %	88,1	68,9
Реальний ВВП на одну особу, дол. США	21260	3130
Знедоленість з точки зору тривалості життя, %	6,4	12,6
Знедоленість з точки зору знань, %	8,9	20,7
Знедоленість з точки зору належного рівня життя, %	19,1	—
Знедоленість з точки зору ізоляції, %	0,5	—
Частка населення, яка не має доступу до питної води, %	—	7,0
Частка населення, яка не має можливості користуватися медичними послугами, %	—	18,0
Частка дітей, у віці до 5 років, яка страждає на відставання у вазі, %	—	7,0

Розв'язання:

1. Індекс розвитку людського потенціалу:

$$\text{ІРЛП} = (\text{I}_N + \text{I}_L + \text{I}_Y) / 3$$

1) $\text{I}_N = (2\text{I}_G + \text{I}_S) / 3$ – індекс досягнутого рівня досвідченості;

$\text{I}_G = g / 100$ - індекс грамотності дорослого населення;

$\text{I}_S = s / 100$ – індекс охоплення навчанням;

2) $\text{I}_L = (L - 25) / (85 - 25) = (L - 25) / 60$ – індекс очікуваної тривалості життя;

3) $\text{I}_Y = (Y - 100) / (40000 - 100)$ – індекс скоригованого ВВП реального ВВП на одну особу, дол. США.

Для країни А

$\text{I}_G =$ _____

$I_S =$ _____

$I_N =$ _____

$I_L =$ _____

$I_Y =$ _____

ІРЛП_А = _____

Для країни Б

$I_G =$ _____

$I_S =$ _____

$I_N =$ _____

$I_L =$ _____

$I_Y =$ _____

ІРЛП_Б = _____

2. Індекс зубожіння

для країни А

$$I_P = (P_1 + P_2 + P_3 + P_4) / 4;$$

$I_{\text{зубожіння}} =$ _____

для країни Б

$$I_P = (P_1 + P_2 + P_3) / 3;$$

$$P_3 = (P_{3.1} + P_{3.2} + P_{3.3}) / 3;$$

$P_3 =$ _____

$I_{\text{зубожіння}} =$ _____

Відповідь:

для країни А

Індекс розвитку людського потенціалу =

Індекс зубожіння =

для країни Б

Індекс розвитку людського потенціалу =

Індекс зубожіння =

Індекс людського розвитку потенціалу (ІЛРП)

Індекс розвитку людського потенціалу - інтегральний показник, що розраховується щорічно для міждержавного порівняння і вимірювання рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття як основних характеристик людського потенціалу досліджуваної території. Він є стандартним інструментом при загальному порівнянні рівня життя різних країн і регіонів. Індекс публікується в рамках Програми розвитку ООН в звітах про розвиток людського потенціалу і був розроблений в 1990 році групою економістів.

При підрахунку ІЛРП враховуються 3 види показників:

- 1) Очікувана тривалість життя - оцінює довголіття.
- 2) Рівень грамотності населення країни (середня кількість років, витрачених на навчання) та очікувана тривалість навчання.
- 3) Рівень життя, оцінений через ВНД на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ПКС) в доларах США.

Індекс зuboжіння $= (P_1 + P_2 + P_3 + P_4) / 4$,

де P_1 , - знедоленість з точки зору тривалості життя, %;

P_2 - знедоленість з точки зору знань, %;

P_3 - знедоленість з точки зору належного рівня життя, %;

P_4 - знедоленість з точки зору ізоляції, %;

Завдання 2. Розрахувати:

1. Рівень державного боргу (% до ВВП) у базовому та звітному роках, якщо ВВП в базовому та звітному роках склав відповідно 270000 та 345000 млн.грн. Курс національної валюти в базовому та звітному роках – 5,10 та 5,20 (грн./дол. США).
2. Питому вагу прямого та гарантованого боргу в загальній сумі державного боргу в базовому та звітному роках.
3. Питому вагу внутрішнього та зовнішнього боргу в загальній сумі державного боргу в базовому та звітному роках.
4. Заповнити таблицю та зробити висновки.

Показники	Базовий рік		Звітний рік	
	тис.дол. США	%	тис.дол. США	%
Загальна сума державного прямого та гарантованого боргу				
Прямий борг				
Внутрішній борг				
1. Заборгованість перед юридичними особами	1887458		2211161	
2. Заборгованість перед банківськими установами	1962073		1831756	
Зовнішній борг				
1. Заборгованість за позиками, наданими міжнародними організаціями економічного розвитку	2527116		2402309	
2. Заборгованість за позиками, наданими закордонними органами управління	2886045		2710706	
3. Заборгованість за позиками, наданими іноземними комерційними банками	2479		1496	
4. Заборгованість, не віднесена до інших категорій	3139087		3636151	
Гарантований борг				
Внутрішній борг				
1. Заборгованість перед юридичними особами	800		800	
2. Заборгованість, не віднесена до інших категорій	1010		1010	
Зовнішній борг				
1. Заборгованість за позиками, наданими міжнародними організаціями економічного розвитку	2072151		1856141	
2. Заборгованість за позиками, наданими закордонними органами управління	29075		27123	
3. Заборгованість за позиками, наданими іноземними комерційними банками	36855		605672	

Розв'язок:

Державний борг б.р. в грн _____ (тис. грн.)

Державний борг з.р. в грн = _____ (тис. грн.)

Рівень державного боргу = Державний борг/ВВП*100%

Рівень державного боргу б.р. = _____ %

Рівень державного боргу з.р. = _____ %

*Питома вага = обсяг частини/загальний обсяг*100%*

Питома вага прямого боргу б.р. = _____%

Питома вага гарантованого боргу б.р. = _____%

Питома вага прямого боргу з.р. = _____%

Питома вага гарантованого боргу з.р. = _____%

Внутрішній борг б.р. = _____ (тис. \$)

Зовнішній борг б.р. = _____ (тис. \$)

Внутрішній борг з.р. = _____ (тис. \$)

Зовнішній борг з.р. = _____ (тис. \$)

Питома вага внутрішнього боргу б.р. = _____%

Питома вага зовнішнього боргу б.р. = _____%

Питома вага внутрішнього боргу з.р. = _____

Питома вага зовнішнього боргу з.р. = _____%

Висновки: _____

Завдання 2. Використовуючи дані таблиці, розрахувати:

1. Планові обсяги державних фінансових зобов'язань щодо окремих статей видатків відповідно до діючого законодавства, якщо прогнозний обсяг ВВП становить 300000 млн. грн.

2. Відхилення планових обсягів державних фінансових зобов'язань від запланованих видатків Державного бюджету.

3. Рівень фактичного фінансування цих видатків за окремими статтями Державного бюджету у % до фактичного ВВП, що склав 350000 млн. грн.

Заповнити таблицю, на основі результатів зробити висновки.

Закон, що визначає рівень видатків бюджету	Рівень видатків за законом України, % від ВВП	Плановий обсяг державних фінансових зобов'язань відповідно до закону України, млн.грн.	Плановий обсяг видатків за окремими програмами Державного бюджету, млн.грн.	Відхилення, (+) або (-), млн.грн.	Фактичний обсяг видатків за окремими програмами Державного бюджету, млн.грн.	Рівень фактичного фінансування видатків за окремими статтями, % до фактичного ВВП
Закон України "Про освіту"	7,0	21000	6 294	14706	15 761	4,5
Закон України "Про оборону"	3,0	9000	5 658	3342	5 290	1,5
Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я"	7,0	21000	2 650	18350	10 386	2,97
Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність"	1,7	51000	1 463	49537	637	0,18
Закон України "Основи законодавства України про культуру"	8,0	24000	649	233551	1 227	0,35

Розв'язок:

*Плановий обсяг = ВВП*рівень видатків*

Плановий обсяг витрат згідно ЗУ «Про освіту» = _____ (млн грн)

Відхилення = Плановий обсяг державних фінансових зобов'язань відповідно до закону України – Плановий обсяг видатків за окремими програмами Державного бюджету

Відхилення в витратах на освіту = _____

*Рівень фактичного фінансування = Фактичний обсяг видатків / Фактичний обсяг ВВП*100%*

Рівень фактичного фінансування освіти = _____

Висновки:

Завдання 3. Обчислити реальну заробітну плату робітників і службовців після сплати податків в прогнозованому році та темп її приросту в порівнянні з базовим роком.

Вихідні дані:

1. Середньомісячна заробітна плата робітників і службовців зросте на 20 % в порівнянні з базисним роком, коли вона становила 680 грн.
2. З урахуванням діючих ставок податку на доходи громадян утримання становитимуть 15 % нарахованої заробітної плати.
3. Темп росту цін на товари та тарифів на послуги, які надані робітникам і службовцям, обчислений в розмірі 108 % по відношенню до базисного року.
4. Реальна заробітна плата робітників і службовців після сплати податків в базисному році очікується в розмірі 569,5 грн.

Розв'язок:

З/П прогноз. = _____ (грн)

З/П прогноз. – утримання = _____ (грн)

Реальна З/П прогноз = _____ (грн)

Зростання = _____ %

Завдання 4. Визначити індекс зростання (падіння) реальних доходів на душу населення.

Вихідні дані:

1. Витрати населення на купівлю товарів, оплату послуг та обов'язкові платежі в поточному році склали 700 млрд. грн.
2. В прогнозованому році витрати зростуть у 1,4 рази.
3. Індекс цін на товари і послуги до попереднього року – 1,5.
4. Чисельність населення країни у поточному році 48 млн. чол.
5. В прогнозованому році населення зменшиться на 2%.

Розв'язок:

Витрати з. р. = _____ (млрд грн)

Реальні витрати з. р. = _____ (млрд грн)

Реальні доходи б. р. = _____ (млн грн)

Населення з.р. = _____ (млн чол.)

Реальні доходи з.р. = _____ (млн грн)

Індекс зростання/падіння доходів = Доходи з.р./Доходи б.р.

I = _____

Завдання 5. Розрахувати реальну заробітну плату робітників і службовців у прогностному році та індекс її зростання.

Вихідні дані:

1. Середньомісячна заробітна плата робітників і службовців в поточному році становила 710 грн в прогностному році зростає в 2,5 рази.

2. Індекс цін на товари і послуги в прогностному році в порівнянні з поточним роком – 2,8.

3. Реальна заробітна плата робітників і службовців в поточному році складе – 590 грн.

Розв'язок:

З/П з. р. = _____ (грн)

Реальна З/П з. р. = _____ (грн)

Зміна в абсолютних величинах = _____ (грн)

Зміна у відносних величинах = _____

Навчальне видання

ВДОВЕНКО Наталія Михайлівна
КОРОБОВА Наталія Миколаївна
ПАВЛЕНКО Марина Миколаївна

Національна економіка:

Робочий зошит

для виконання індивідуальних завдань студентами ОС «Бакалавр»
спеціальності 051 «Економіка»

Підписано до друку 26.11.2020 року. Формат 60×90/16.

Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. – 1,6. Обл-вид. арк. – 1,6.

Наклад 50 прим. Зам. № 200666

Віддруковано у редакційно-видавничому центрі НУБіП України
вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041, тел.: 527-81-55
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4097 від 17.06.2011